

Věčná

STRÁŽ

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník II. - Číslo 36.

V Žatci dne 12. září 1947

Cena Kčs 2.—

Dukla - naše hrdost

Slovenské národní povstání, které vypuklo 29. srpna 1944, bylo signálem k útoku pro jednotky čs. zahr. arm. v SSSR. Nebylo již nejmenší pochybnosti, že přijel okamžik, kdy čs. voj. jednotka v SSSR nastoupí poslední, nejtěžší fázi své dlouhé, slavné a vítězné cesty od Sokolova ku Praze.

Pro nás, vol. Čechy, kteří jsme tvořili převážnou většinu 1. čs. arm. sboru, byly dny od 29. srpna do 8. září vyplněny napjatým očekáváním, úporným pochodem do prostoru vých. od Krosna a posledními přípravami k nejtěžšímu boji.

8. září 1944. Nástup před velitelem gen. Svobodou. Slova o historickém okamžiku, našich úkolech a povinnostech. Dělostřelecká příprava — útok a boj.

Boj, rozpoutaný 8. září 1944 na úpatí Karpat o dukelský průsmyk, byl nejtěžším, nejúpornějším a stál čs. voj. jednotku v SSSR nejvíce obětí. Nesmazatelným písmem krvebotisíců chrabřích volyňských synů a dcer vepsal se česně do dějin českého národa vedle Zborova a Bachmače, Sokolova, Kyjeva a Dunkerque.

Jen ten, kdo v řadách znovu a znovu útočících jednotek 1. čs. arm. sboru prošel tímto peklem, ocení velikost utrpení, obětí a zdořených překážek. Jen ten, kdo dlouhé dny a nekonečné noci strávil v očekávání nových útoků v zběsile paibě děl a minometů, v hukotu letadel a pod doštěm automatických zbraní nepřítelů, ví, kolik odvahy, pohrdání smrtí, uvědomělé kázně a vědomí velikosti a významu tohoto boje bylo zapotřebí u každého jednotlivce, aby úkol mohl být splněn.

Dukla — malé, brozbité městečko uprostřed zalesněných kótů holých strání — horský průsmyk v Karpatech — se stalo pro nás symbolem vítězství a spravedlivé odplaty. Dukla — toť naše hrdost!

Nejím jediného volyňského Čecha, kterému při vyslovení tohoto jména nevystanou v mysli nesmazatelné obrazy boje, utrpení a vítězství a v duši nevzniknou nezapomenutelné doimy prvních, nejtěžších dnů na cestě ke hranicím staré vlasti.

A hrdé vědomí účastníka velké bit-

8. září 1944 — 7.25 hod. Mohutná dělostřelecká příprava znamenala zahájení ofensivy na úseku fronty před dukelským průsmykem. „Na pomoc bojujícímu Slovensku!“ — zahřměla děla 1. čs. arm. sboru v SSSR.

Arm. gen. Ludvík Svoboda, min. nár. obrany

Odkaz slovenského národního povstání

Před třemi lety povstal statečný a věrný slovenský lid v Banské Bystrici i v jiných městech slovenských v otevřené vzpouře proti německým okupantům, vyhlásil republiku Československou a jako bojující složka se postavil po boku bojujících čs. zahraničních jednotek a spojenců. Povstal, aby smyl a odčinil hanbu poroby, kolaborantství a zrady, kterou na jeho hlavu navršili Němci a jejich domácí přísluhovači.

Byli za války v českých zemích i za hranicemi jednotlivci, kteří se mylně domnívali, že zhoubný jed nacistické a tisovsko-tukovské propagandy zcela

otrávil duši slovenského lidu a přivedl ho mravně a politicky na zcestí. Jak se mýlili malověrní! Neuvědomili si, že slovenský národ, který odolával po staletí maďarisaci, který i v dobách největšího národního teroru a útlatku si zachoval duši národně a slovansky citiví, který docílil tak ohromného rozvoje a pokroku národního, kulturního a politického v Československé republice v období mezi oběma světovými válkami — že tento národ nepodlehne ani za pouhých šest let německé okupaci a listivé nacistické propagandě. Zklamala-li a dala-li se nacistickými sliby zlákat hrstka slovenských kon-

vy o tuto bránu našeho nového domova pomůže nám nyní i v budoucnosti snáze překonat malicherné pře-

kážky, se kterými se často setkáváme jen proto, že všem nebylo této veliké cti dopřáno. J. Chudoba.

jukturalistů a zrádců, zůstalo jádro slovenského lidu zdravé, demokraticky a československy orientované a slovansky citící.

To se projevilo nejlépe za slovenského národního povstání. Na revoluční výzvu v Banské Bystrici dne 29. srpna 1944 povstalo desetitisíce Slováků, aby se postavili v otevřeném boji proti Němcům. Tisíce slovenských vojáků i prostých občanů ze všech i nejdlehlších krajů Slovenska se vydaly na dlouhou a nebezpečnou cestu do Banské Bystrice, aby dalo své síly do služeb povstání. V těchto dnech se v plné míře a v pravém světle projevila pravá a skutečná duše slovenského lidu. Duše Jánošíkova a Štefánikova, duch bojovný a nesmlouvavý, sebevědomí a cit národní a československý.

I když slovenské národní povstání nedosáhlo všech cílů, jež si vytklo, i když bylo vojensky z části potlačeno a rozdrobeno v partyzánské hnutí, byl jeho vojenský a politický význam veliký. Ochromilo zázemí východní německé fronty a zcela rozrušilo německou síť komunikační a spojovací. Způsobilo, že Němci museli proti povstal-

cům povolat několik divísi, o něž byly ochuzeny zálohy i bojující německá fronta. Teprve tehdy si Němci uvědomili, že mají v týle nebezpečného a nesmiřitelného nepřítele, který jejich zvrácenou ideologii a propagandu nikdy nepřijal. Proto zahájili proti účastníkům povstání i jejich rodinným příslušníkům tak kruté a nelidské represálie, proto se tak krutě mstili a týrali ty statečné Slováky, kteří zklamali jejich lstivé naděje a výpočty.

Hlavní smysl a význam slovenského národního povstání však byl národní a státně-politický. Celé povstání bylo inspirováno oddanými stoupenci čs. státní myšlenky a od samého počátku bylo zaměřeno k obnovení jednotného československého státu. Český lid ani spojenecký svět za hranicemi nemohl být tudíž ani na chvíli na pochybách, kam Slováci jdou a co chtějí. Chtěli a vraceli se do republiky, do jednotného československého státu, který sami vyhlásili veřejně 29. srpna 1944 a pro nějž šli do boje a na smrt. Zůstane historickým faktem, že slovenské národní povstání bylo nejdůležitější a největší hromadnou, vojensky organ-

sovanou akcí na domácí čs. frontě. Vůdové povstání byli ve stálém styku s čs. vládou a prezidentem republiky v Londýně. Tato duchovní i politická jednota byla významně dokumentována i účastí 2. paradesantní brigády a 2. leteckého pluku ze SSSR.

Hodnotíme-li dnes, po třech letech, význam a smysl slovenského národního povstání, pak jeho vlastní jádro spočívá v oblasti státně-politické, mravní a branné. Bylo to především pevné odhodlání uvědomělého slovenského lidu obnovit politický a státní odkaz Štefánikův, Masarykův a Benešův; byla to nezlomná vůle očistit štít a zúčtovat s mravním chaosem a rozvratem, napáchaným nacismem a zrádcovstvím. Byla to rovněž pevná vůle bojem a vlastními obětmi přispět po boku bojujících spojenců ke společnému vítězství svobody, demokracie, pravdy a míru.

V tom je největší význam i mravní síla a velikost slovenského národního povstání. V tom smyslu zůstane slovenské národní povstání podstatným a trvalým pilířem naší národní svobody a jednotné republiky Československé.

President Beneš o slovenském povstání

Dokázalo, že Slováci jsou tak vyspělí, tak politicky zralí a tak demokraticky vzděláni, že v rozhodujícím okamžiku, když jde o životní existenci národa a jeho nejdražší a nejcennější hodnotu, o svobodu mravní a duchovní, sociální a hospodářskou a o politické možnosti zdravého vývoje státu v daleké a šťastné budoucnosti, společně s Čechy dovedou sáhnout po zbraní a provést revoluci. A tím, že naše státoprávní hlediska už dříve před ostatním mezinárodním světem úspěšně uplatněná dostala vojenskou náplň brannými silami slovenskými a českými, ať už to byly oddíly pravidelného vojska či skupiny československých partyzánů, ať to byli političtí vězni slovenští a čeští nebo bojovníci z pražských barikád, ať to byli naši zahraniční vojáci z východu nebo západu, Slovensko nejjasnější řečí svých zbraní a krví svých věrných ukázalo světu nesporně, že nemůže a nesmí být přirovnáváno ke kterémukoli z ostatních německých satelitů. Slováci patří k Čechům a Češi k Slovákům. (1945)

Slavní tankisté 1. čs. sam. tankové brigády a tank. automatčici zasáhli vždy na nejdůležitějších úsecích fronty

Před námi Dukla

Dr Michal Štemr

Dne 31. ledna 1943 se vydal první československý samostatný prapor v SSSR z nádraží v Buzuluku na cestu na západ. Jednotka jela ešalonem 19 dní, pochodovala po zasněžených polích Ukrajiny 10 dní a 10 nocí a první zastávka na cestě domů byla u Sokolova.

6. listopadu téhož roku dobyly jednotky 1. čs. samostatné brigády v SSSR útokem hlavní město Ukrajiny a osvobodily spolu se sovětskými jednotkami Kyjev. To mělo československým vojákům ještě 500 km ke hranicím republiky. A opět se naplnil rok, píše se 1944 a do dějin bojů československé armády vejde slavně Bílá Cerkev a Zaškov.

Je zase jaro a léto, avšak tentokrát již vidí vojáci 1. čs. armádního sboru v SSSR na okraji hlubokých lesů, mezi Černovicemi a Šňatynem na Bukovině v dáli na západě rysující se modré hřebeny Karpat. Mezi tím proklestily sovětské jednotky našim vojákům cestu a tlačily v krvavých útocích a protiútocích zoufale se bránící Němce přes hřebeny hor, přes hluboká údolí a spálená města a vesnice blíž k čáře, která tvořila hranici Československa.

Dne 28. července zahájil 1. čs. armádní sbor v SSSR svůj památný přesun, první přípravnou akci boje o překročení Dukelského průsmyku.

Pochodoval ve směru klesajícího slunce k západu. Po vyschlých silnicích a polních cestách, s octima od únavy červenými, s údy unavenými nekonečně dlouhými pochody překonávali vojáci sboru všechny překážky s jasnou myslí a vědomím blízkosti tak dlouho vzdálených hranic vlasti a přesunovali se do prostoru nejslavnější bitvy československých zahraničních vojenských jednotek druhé světové války.

V posledním dnu měsíce srpna přešel sbor pod velení 4. ukrajinské fronty. Současně se změnila pochodová osa směrem k haličskému městečku Samboru. Avšak tato, v životě fron-

ových vojáků jinak významná událost zůstala tentokrát bez náležitěho povšimnutí. Co je, počínaje 29. srpnem, daleko více zajímalo a rozechvívalo, byly zprávy polního zpravodaje „Naše vojsko v SSSR“ o vypuknutí Slovenského národního povstání. Avšak překotný chod událostí zabránil jim vyjádřit překypující pocity nejen radostí, spokojenosti a pýchy, ale také starostí o osud spolubojovníků na druhé straně Karpat. Samozřejmě pomoci, a to velmi rychlé a účinné, se ukázala jediným možným činem, ve chvíli tak těžké a dramatické.

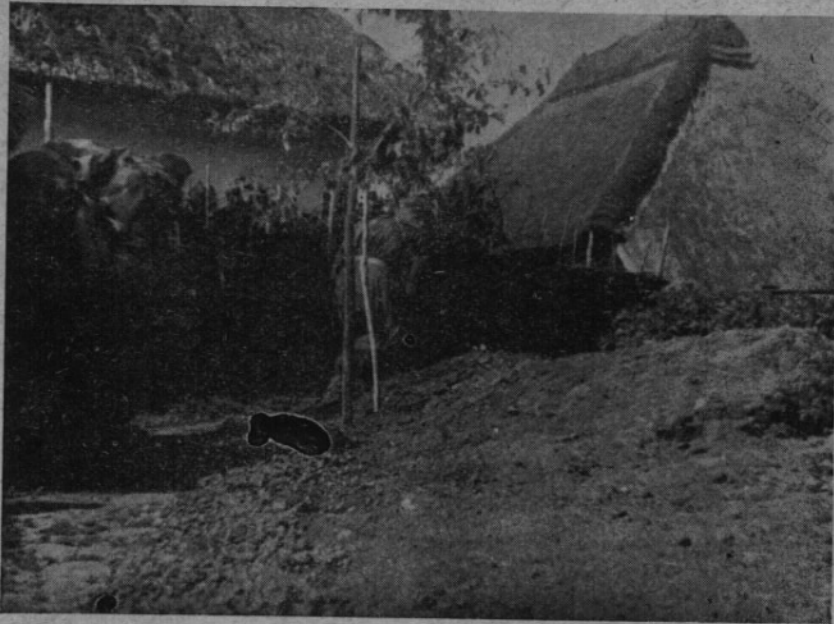
A jako vždy se rozhodl Sovětský svaz ihned Slovensku přispěti všemi možnými silami a prostředky. Velitelé I. ukrajinské fronty bylo nařízeno, aby okamžitě připravil vše k přechodu karpatských hřebenů, ležících jako hradby mezi jeho armádami, československým sborem a ohroženou bojující zemí.

I. československý sbor, který v sestavě 4. ukrajinské fronty měl provést v rámci příprav ke „karpatské ofenzivě“ několikanedělní výcvik, aby se ještě lépe seznámil s podmínkami boje v zalesněných horách, musel na základě změněné situace výcvik přerušit. Tím se také stalo, že ohlášená návštěva velitele 4. ukrajinské fronty generál-plukovníka Petrova nebyla uskutečněna.

Dne 4. září, těsně před svítáním, vydala se I. a III. československá brigáda k těžkému a dlouhému pochodu do prostoru východně od Krosna. To bylo místo, které pro konečné soustředění sboru určil velitel 38. armády, jemuž byl I. čs. sbor opět přidělen. Tanková brigáda vyrazila o 12 hodin později. 2. československá paradesantní brigáda s I. československým stíhacím plukem se přesunuly do prostoru města Přemyšlu.

Dne 7. září k ránu čekalo tisíce československých vojáků v lesích východně od Krosna na okamžik, kdy zazní povel „kupředu, na pomoc bojujícímu Slovensku, kupředu, za osvobození prvních československých lidí, vesnic a měst!“ Před československou vojenskou jednotkou v SSSR ležel poslední, nejkratší, avšak nejkrutější a na ztráty nejbolestnější úsek cesty od Buzuluku k hranicím republiky.

Je pátek 8. září 1944. Ve velkém čtverci stojí nastoupená jednotka. V tomto dějinném okamžiku, kdy na prahu republiky je připraven československý voják, aby zasadil jeden z posledních úderů nepříteli, přišel velitel brigády gen Svoboda, jako vždy před zahájením důležité vojenské akce, mezi své vojáky, aby jim před bojem stiskl ruku a pověděl několik slov. Tentokrát byl ještě vážnější než vojáci byli zvyklí ho vidět a poslouchat. Zvláště když nabádal, aby si připomněli, kdo nás připravil o svobodu, kdo rozbil republiku, šval proti sobě národnosti, vraždil inteligenci, vykrádal musea, vztláhl ruku na naše univerzity a školy. Ze je proto třeba trestat každého okupanta, kterého na

Průzkum, útok, nenadále přepadení, loň na „jazyka“ — to byly hlavní úkoly našich nejodvážnějších — automatčků

jdeme se zbraní v ruce stejně, jako každého zrádce anebo pomahače.

Několik hodin později dokázali příslušníci I. čs. sboru v SSSR, že si byli vědomi povinností, uložených jim svědomím a národem.

V 7,25 hod. ráno byla zahájena dělostřelecká příprava. Zachvěla se země, otřásly se domy. Stovky hlavní začaly chrlít tuny ocele na postavení nepřítel, přitisknutého ke hřebenům Karpat. Československé jednotky byly promíšeny s jednotkami Rudé armády. Podporovaly se navzájem manévrem i palbou. Postupovalo se pomalu hloub do lesů a výš na skalní útesy. Mnohdy se cesty ztrácely v kamenech a palba z německých obranných postavení se proměnila doslovně v olověný déšť. Dál už to za vozy nešlo. Rychle byly vyloženy. V postupu pokračovali jen koně a lidé. Pak i koně odpadli a zůstali jen vojáci. Přehodili se kolem krku pásy se střílivem a na záda posadili kulomety a minomety. Drápali se, pásy se jim hluboko zarývaly do těla, ale až nahoru se museli dostat.

To, o čem Němci mysleli, že je nemožné, stalo se skutkem a československé horské zbraně se objevily všude tam, kde se jich Němci nejméně nadáli.

Tak začala bitva o Duklu. Dnes urazíte cestu dlouhou necelých 50 km od místa, kde vyrazily čs. jednotky k útoku, až k dukelskému průsmyku za krátkou hodinu jízdy autem anebo za celodenního vojenského pochodu. Před třemi lety potřeboval první československý armádní sbor pro tuto cestu 28 dní a nocí, kdy každý jeho příslušník musel se vzepnout k nejvyšší míře tvrdosti, obětavosti, úsilí a především k jasnému a samozřejměmu uvědomění, které ho podněcovalo k dosažení výkonů, překračujících často hranice lidských sil.

Teprve 6. října nastával památný den, o kterém se jednou budou učit děti ve školách, že tehdy překročila první československá vojenská hlídka za bojů československé hranice a vztýčila na dukelském průsmyku svobodnou československou vlajku.

Národní hřbitov v dukelském průsmyku

Uctíme památku dukelských bojovníků

Krajina kolem Dukly je historickým územím, kde naši osvoboditelé prvně vstoupili na půdu naší republiky a kde znovu svobodně zavlála československá vlajka. O tento průsmyk bylo po tři týdny úporně bojováno a v devíti prudkých nápirech bylo prolito mnoho naší a ještě více bratrské ruské krve. Náš československý sbor od Buzuluku až na naše hranice, na cestě několik tisíc km dlouhé, ztratil mnoho svých bratří, ale na

tomto místě, v dukelském průsmyku, na prahu své vytoužené vlasti přinesl své největší oběti.

Prozatímní hřbitov, tehdy po bojích narychlo zřízený, nevystihuje svou polohou význam a památku našich padlých bojovníků. Je umístěn na svahu, směřujícímu na polskou stranu a jeho nejdlejší strana tvoří přímo státní hranice. Vedoucí vojenské kruhy rozhodly o přemístění těchto hrobů na území, ležící asi

Dukla

Jiří Rébl-Volyňský:

Tři roky tomu, Karpat hrdinové,
tři roky tomu jako jeden den,
když na Duklu jsme táhli v síle nové...
V představách vítězství jsme zřeli jako sen...

Před námi Dukla v temných mlhách stála,
cenila na nás skalnatou svou past,
z průsmyku smrt se na nás zrádně smála...
my šli jsme v boj za drahou svoji vlast

Nad námi skály nedobytné stály...
Kolem nás hřmění, rachocení děl...
Na Duklu tisíckrát jsme do útoku hnali
pod deštěm min a burácením střel.

Smrt kolem nás se kosou rozpřáhala...
hromady těl a všude samá krev...
Leč v srdcích našich mocná láska plála
a k vítězství nás pudil velký hněv.

My šli jsme vpřed jak lávy vlna dravá,
za námi hrob za hrobem vyrůstal
a temných křížů silueta tmavá
se smutně pnula v stínu hor a skal.

My šli jsme vpřed, ač řidly naše řady,
nic nemohlo náš zdržet hrozný šturm;
my ruka v ruce s Rusy — kamarády
jme Duklu rozdrtili v řevu „surm“.

Ó, hrozná Duklo, nedobytná Duklo,
tys zklamala strategů mnohých plán,
tys pokofena, sláva tvoje pukla
neb zmohl tě náš voják — velikán.

Tys nedobytou věky celé stála,
však nedobytnou s býti přestala,
před Svobodovci změkla tvoje skála,
takové síly s dosud neznala.

Ó, Svobodo, slavného Žižky vnuku,
Tys armádě svůj mocný vdechl duch,
za hluku min a pum hrozného zvuku
Duklu jsi rozdrtil v prach a puch.

Ó, vojáci, vy bohatýrské plémě,
o vás jen Dukla může vyprávět,
a báje o vás zpívat může země,
již krví zbrotil podfatý náš květ.

O slávě vaší ještě po století
váš pravnuke, slavný jako jeho děd,
svým vnukům bude báje vyprávět,
jak přes Duklu vás Svoboda náš ved'.

Ó, hrdá Duklo, v úctě skloň své témě,
a hřej v svém nitru paměť chrabrých lvů,
po věky nezapomeň ctít plémě
udatných Svobodových hrdinů.

200 metrů jižněji, kde bude zřízen nový národní hřbitov. Vypsané soutěže, která končila 15. května, se zúčastnilo 39 nejvýznačnějších architektů a sochařů. Přinesla velmi pozoruhodné návrhy od nejstarších námětů slovanských až po nejnovější moderní tvorbu. Byl přijat návrh architekta Grusse, příslušníka prvního zahraničního odboje, který se sochařem Vítkem vytvořil nejkrásnější motiv.

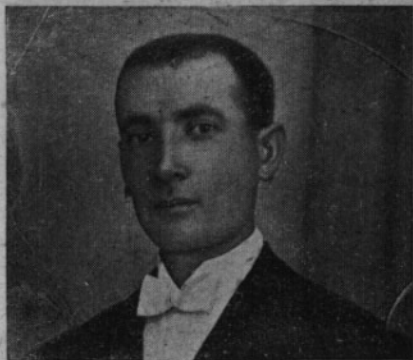
Nový národní hřbitov bude položen na úpatí našich hor, s otevřeným pohledem do krásného slovenského kraje. Přijatý návrh představuje slovanský typ mohyly, do hřbitovní strany otevřené, kde bude umístěna socha našeho vojína, stojícího na stráži. Přední stranu mohyly bude zdobit státní znak. Mohyla bude 17 metrů vysoká se sochou v nadživotní velikosti. Rozsah hřbitova je asi 30.000 m² a budou zde ve skupinách, jak bojovali, soustředěny ostatky všech československých bojovníků, kteří zde, v okruhu tohoto důležitého průsmyku, padli.

Hřbitov, na kterém bude odpočívat přes 1000 našich hrdinů, je řešen jako alpinum a pietně bude vyjadřovat radostnou připomínku našeho osvobození, že přinesené oběti nebyly marné a že byl splněn cíl, pro který naši vojáci bojovali a položili své životy. IS.

Npor. Emil Cilc, statečný velitel tankové roty na svém oblíbeném tanku

In memoriam

Bohuslav Bajer,

* 25. V. 1908, † 22. XI. 1944

Dne 22. XI. 1944 padl v boji o Duklu v dešti kulometné palby. Narodil se 25. V. 1908 a jako zemědělec věnoval se národní práci v různých spolcích, zejména ve Sdružení katolické mládeže. Zanechal po sobě manželku a dvě nezaopatřené děti.

Dobrá Čech a vlastenec

br. Bajer

nedočkal se osvobozené vlasti, za kterou život položil. My, kteří jsme jej znali, na něj nezapomeneme. Toman.

Mezi tankisty, kteří obětovali svůj život za svobodnou vlast již na její půdě, je i bratr

ppor. Václav Umlauf,

rodák hulečský, který padl dne 27. dubna 1945 v obci Dolní Lhota u Mor. Ostravy. Byl to jediný syn váženého hulečského občana Václava Umlaufa. Za krátko po jeho odchodu odešla i jeho sestra Anna, která zemřela na následky leteckého náletu. Do vlasti vrátili se jen jeho rodiče, kteří jsou nyní usídleni v Dubčanech. Vzpomínáme statečného bratra ppor. V. Umlaufa a jeho rodičům přejeme ve vlasti hojně zduaru.

Boratin vzpomíná na své padlé.

Není vesníčky na Volyni, která by neměla své padlé. Každá na ně vzpomíná, zvláště dnes ve 3. výročí zahájení bojů o Duklu. Vzpomínka na jejich oběti nás zavazuje k plnění jejich odkazu.

Vzpomínáme na Vás, drazí kamarádi, a věříme, že Vaše oběti nebyly marné.

V řadách Rudé armády padli:

br. Jan Opočenský,

br. Vladislav Koberník.

V řadách 1. čs. sam. brig. v SSSR:

br. Miloslav Chladil,

br. Jaroslav Opočenský,

br. Jaroslav Křížek.

V řadách 2. čs. sam. brig. na Slovensku:

br. Jaroslav Vlk.

Čest jejich památce!

Mají legionáři ještě nějaký význam a úkol?

To je otázka, na kterou odpovídá veřejnost i legionáři různě. Někteří se na legionáře dívají jako na historickou památku, která se zachovává, někdy ctí — a dost. Legionáři sami, I. i II. odboje, jsou často zatrpklí a sami se na sebe dívají, jako na lidi, vykonávající svou úlohu za hranicemi. Doma že už úkolu pro ně není.

Dnes, kdy hrají takovou úlohu v životě národa a státu čtyři velké politické strany, ztrácí se několik desítek tisíc legionářů v milionových masách voličů tím více, když těch několik desetitisíc je organizováno ve čtyřech politických stranách a určitá část politicky vůbec organizována není. A protože politika hraje čím dál tím větší úlohu i v otázkách hospodářských, kulturních i sociálních, zdá se, že organizace bez politické moci významu vůbec nemá. Jednotliví legionáři na vynikajících místech mají určitý vliv, ale ne jako legionáři, nýbrž jako stranici a často jdou i proti zájmům legionářstva. Že vliv politiky se zdá být slabým, bylo vidět a cítit i na krásném legionářském sjezdu, kde sedadla pro členy vlády, diplomacie, pro zástupce vysokých úřadů byla u srovnání se sjezdy politických stran a velikých organizací slabě obsazena.

Legionáři, poznávaje život za hranicemi, dívajíce se z dálky po několik let na život doma, vypravovali si svůj názor, řekl bych evropský, ba světový, na věci naše. Zbavili se provincialismu, proti kterému Masaryk vždy horlil, naučili se v boji za společnou věc snášelivosti vůči svým kamarádům v armádě i v práci zahraniční, naučili se srovnávat naše věci s těmi u cizích, velkých národů. Zkrátka naučili se dívat na život i politiku s borovičky, a naučili se „nadstranictví“.

Před Mnichovem to byli agrárníci a nár. demokraté (ale i jiní). Dnes to jsou zas jiní. Ale příčina zůstala, i její následek. Nejméně na 100%. Uznáme, když má pravdu protivník, hledáme pravdu, jsme proti lžím a polopravdám, proti nemravům a zlořádům, a říkáme to nahlas. V resolucích, ve svém listě, i na svých schůzkách.

A tady jsme u toho: že legionáři ještě význam a úkol mají.

Masaryk říkal, že mají být kvasem. Nevím, stali-li jsme se tím. Ale že byl a je cítit vliv legionářů v našem veřejném životě, je vidno z té nepřítzň, kterou nás „politikáři“ (ne praví politikové) obdarovávali a obdarovávají. On ten vliv se snad nedá zvážít, ale je tu. Srovnal bych ho s vlivem Sokola. Jenže Sokol má tu výhodu, že má žáky a dorost v ohromném počtu a legionáři ne. Ale myšlenka legionářská tu zůstane: Boj za pravdu, poctivost, slušnost v politice, boj proti chamtivosti, sobectví a nepoctivosti jednotlivců i stran, a hlavně: kuráž v tom boji.

Tak, kdyby nezbylo pro legionáře nic jiného, než stát věrně při poznání pravdy, bránit až do smrti program Masarykův a Benešův, podírat jej všude, kde jen to jde — dost je toho. Když těch skoro 100.000 kurážných lidí se napře jedním směrem, třeba ve 4 politických stranách i mimo strany — musí výsledek přijít.

A cíl bude dosažen:

„Jednotná Čs. republika, obývaná lidem svobodným, osvobozeným od strachu před hladem, před útlakem, vzdělaným a odvážným.“

Jdoucím svorně za svým prvním občanem a legionářem — bratrem prezidentem Benešem.

Máme toho až do smrti dost.

Hlas revoluce, 14. 8. 47.

Dne 9. září 1947 bylo tomu tři roky, co padl na dukelské frontě příslušník I. čs. brigády náš drahý syn

Rostislav Albrecht,
rodem z Hnidavy u Lucka.

Padl, abychom my mohli žít. Kdo jste jej znali a měli rádi, neboť on toho za svou dobrou povahu zasloužil, vzpomeňte s námi.

My na Tebe, drahý Rostiku, nezapomeneme nikdy!

Rodiče.

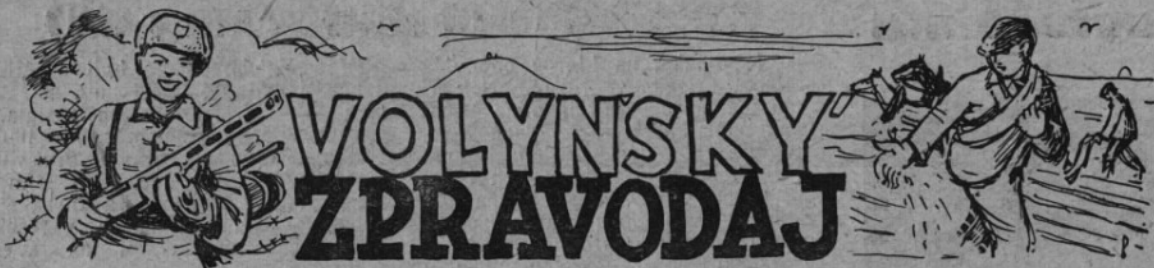
Na Vašíka Jeřábka rád vždy vzpomínám, i když ta vzpomínka bolí. Posledně jsem ho viděl za Tarnopolem, jeli jsme směrem ke Lvovu. To bylo asi 7. září 1944. Jejich transport nás předjel. Byli tam všichni známí — náš Oldřich, Karel Jelínek a jiní. Hudba jim hrála. Mávající jedni druhým jsme se zdravili a zároveň i loučili...

13. září 1944 o 2. hodině jsme vyjeli s brigádní ošetřovnou z Přemyslu na frontu. Asi v 9 hodin jsme dojeli do vesnice Jačměř, okr. Beško. Asi v 9.30 hod. nám začali vozit raněné.

Přivezli i z druhého praporu (III. brigády) raněné vojáky, kteří mi řekli, že v 9.30 byl zahájen útok, a to, co naši krvavě dobyli, byli donuceni zase nechat. Mnoho našich padlo, mnoho je raněných a mnozí ranění zůstali u nepřítelů. V tom počtu byl i náš Oldřich. Vašík Jeřábek, mladický sanitár, je prý těžce raněn. Obě nohy (chodidla) má pryč a je odvezen do ruské nemocnice. Slyšel jsem, že bratr Oldřich je bez nohy a dokonce mrtev, určitěho jsem se nemohl nic dovědět. Tak mi vyprávěl Karel Jelínek, když byl u nás ošetřován. Bylo to v rajoně Novoselce v údolí pod Telňou při řece Tielnica. Víc jsem se o Vašíkovi nikde už nemohl dovědět.

Až po válce, Oldřich se našel, přišel z německého zajetí (bez nohy) a Vašík dosud není... Byl to milý, dobrý a učenlivý chlapec. Tak jsem jej znal jako chlapce-sousedu a v útvaru zase jako kamaráda — vojáka. Ať mu je zem lehká! To, co jsme si krvavě vyválčili, budeme se snažit i udržet — naši svobodnou českou vlast.

Albert Kubík.

Zprávy svazu

Zástupce SČV v žateckém ONV. Jak již bylo sděleno, má SČV svého zástupce v radě ONV v Žatci. Je jím škpt. Jaroslav Perný. — Svaz Čechů z Volyně požádal i radu MNV v Žatci, aby vyřešila podobně otázku našeho zastoupení. Jsme přesvědčeni, že podobně jako ONV i MNV vyhoví našemu požadavku a tím dá předpoklad pro rychlé řešení případných sporných otázek.

Odbočka SČV v Teplicích-Šanově. Přípravný výbor SČV v Trnovanech u Teplic-Šanova svolává na neděli 21. září t. r. v 15 hod. schůzi všech vol. Čechů osídlených v okrese Teplice-Šanov. Bude se projednávat otázka založení odbočky Svazu Čechů z Volyně. Schůze se koná v sále restaurace „U ranních červánků“, Trnovany, ul. maršála Stalina, poblíž MNV.

Odbočka SČV ve Šternberku. Přípravný výbor odbočky SČV ve Šternberku připravuje valnou schůzi na nejbližší dobu. Schůze bude v Uničově v rest. „U výkrutu“. Bližší v příštích číslech VS.

Okresní národní výbor -

Referát národní bezpečnosti v Žatci, náměstí 5. května 1945, oznamuje:

Počínaje dnem 1. září 1947 vydává referát národní bezpečnosti reemigrantům, bydlícím v městě Žatci, kteří dosud nemají osvědčení o čs. státním občanství, t. zv. „Prozatímní průkazy totožnosti“.

Každý nechť s sebou vezme veškeré osobní doklady, které t. č. má, a 2 fotografie.

Úřední hodiny pro vydávání těchto průkazů jsou od 8—12 hod. v kanceláři čís. 18 a 19 ve II. poschodí.

Pokud se týká reemigrantů bydlících ve správním obvodu okresního národního výboru v Žatci — mimo město Žatec — budou těmto vydávány průkazy na místním národním výboru jejich bydliště.

Tito reemigranti nechť s informují u příslušného místního národního výboru.

CO DOSTANE BRIGÁDNÍK

Pracuje-li brigádník na dolech plně čtyři měsíce, má nárok na 27 q hnědého nebo 13 q kamenného uhlí. V Rocičských a jihomoravských dolech v Zastávce u Brna činí přiděl uhlí 14 q. Uhlí dostane brigádník zdarma jako deputát. Nevydělá-li si na dolech tolik, kolik vydělával ve svém původním za-

městnání, vyplátí mu příslušný okresní úřad ochrany práce mzdový rozdíl; brigádníci, kteří jsou nuceni žít odděleně od svých rodinných příslušníků, mohou dostat rodinnou podporu, která činí u soukromých zaměstnanců 20—40 Kčs denně, podle počtu rodinných příslušníků a sociálních poměrů. Brigádník dostane rovněž nahrazen výdělek ušlý během cesty do svého pracoviště a zpět. Mimo to dostávají brigádníci příspěvek na ošacení a obuv podle délky práce v brigádě (pracuje-li plně čtyři měsíce, činí tento příspěvek 500 Kčs). (is)

Hudebníci z Volyně — hlaste se! Již mnohokrát projevíli hudebníci — vol. Češi zájem o utvoření volyňské kapely. Za účelem bližšího projednání této a jiných společných záležitostí sejdou se proto v neděli 21. září t. r. o 10. hod. v místnostech Svazu Čechů z Volyně v Žatci, Šafaříkova 1035/44. Referuje ředitel městské hudební školy v Žatci, vol. Čech L. Berezovský.

Zprávy redakce a administrace

Anna Kolářová. — Poněvadž jste neudala v dopise svou adresu, odpovíme touto cestou. Vaši přihlášku adesuňte okresnímu školnímu výboru v Žatci, k rukám p. insp. Kostky.

Tribuna volyňské mládeže

Pozdrav - časopis volyňské mládeže č. 2 vyšel 8. IX. 1947 a přináší vedle úvodníku od J. Duška programový projev br. Jar. Chudoby o úkolech volyňské mládeže, pak vzpomínku odborného učitele B. Koška, který hodnotí práci v Jesenici. V drobných zprávách jsou různé události ze života mladých. Radujeme se z tohoto dobrého díla, které je projevem sebevědomí naší mládeže.

Domovy volyňské mládeže v Žatci. Již 45 studentů a studentek z celé vlasti našlo svůj druhý domov v Domovech volyňských chlapců a děvčat Kruhu přátel volyňských Čechů. Domovy jsou umístěny v budově Domova mladých OPM na Husově třídě. Vedle chovanců z Podbořanska, Žatecka, Kadaňska, Litoměřicka, Chomutovska jsou i chovanci z Ašska a Lanškrounska. Počáteční potíže jsou již překonány a život v Domově se rozvíjí slibně, vyrůstá samospráva, ideovou a vnitřní stránku vede br. učitel, organizační a hospodářskou br. Dušek. V domově

se tvoří domácí pěvecký kroužek, který vede br. Fiala, kroužek literární a všichni členové stali se členy Souboru volyňské mládeže. Domovy mají elektrické osvětlení, umývárny, koupelny, teplou a studenou vodu. Snídaně se připravují v Domově a jinak stravování je vydatné v kuchyni mladých v okresní péči o mládež, která nám velmi vychází vstříc v čele s předsedou dr. Patlechem. Touto cestou vzdáváme jim vřelé a upřímné díky.

Volyňská mládež na výboj. Přicházejí nám ze všech stran zprávy o tom, že v obcích s větším počtem mládeže z Volyně počíná živý ruch organizační. Mládež na četných místech připravuje založení odboček Svazu Čechů z Volyně a svých odborů při nich. Br. Chudoba a J. Dušek jsou žádáni, aby přijeli na různá místa na shromáždění (Lanškroun, Teplice, Planá, Aš, Cheb atd.). Volyňská mládež ujímá se tam práce, kde staří otcové pro existenční starosti nemohou. Děkujeme jim.

Soubor volyňské mládeže v Žatci, vedoucí br. Vladimír Libovický, zahájil ve čtvrtek minulého týdne činnost. Soubor je velkým příslibem do budoucna. O tomto útvaru budeme v budoucnu ještě často slyšeti.

Mistr Libovický volyňské mládeži

Zdravím vás volyňskou mládež u příležitosti nástupu činnosti v Souboru volyňské mládeže. Je mým velkým potěšením, že k vám mohu mluvit ne na Volyni, ale ve vlasti! Prosim vás o jedno: mládí bývá vzletné, plné fantasie. Skutečnost je však jiná, často tvrdá, plná překážek. Mláde je průbojná a proto ty překážky musí překonat. Uvědomte si, že na Volyni jste se zdarem reprezentovali a vždy hájili dobré jméno Čecha. Dnes, když jste ve vlasti, zavazuje vás to tím více. Slušnost, píle a poctivost budí vám vodítkem. Nikdy, nikdy a nikdo vám nedá nic zadarmo, vše si musíte vydobýt. Já sám prošel trnitou cestou života a hodně dlouho jsem musel čekat na ovoce své práce. Nic mne neodradilo od mého předsevzetí. Věnujte se praktickému povolání a zažijete méně zklamání. Pracovat a učit se, toť budí vašim heslem! Přejí vám k tomu mnoho zdaru. Váš Vladimír Libovický, baletní mistr a režisér, vedoucí Souboru volyňské mládeže.

Poděkování. Děkujeme ř. J. Ránek, mezinárodní zasilatelství v Žatci za opravdu ochotné dopravení hudebníků na volyňské slavnosti v Soběchlebech a Jesenici. Firmu tuto všem krajanům pro její solidnost vřele doporučujeme.

Zprávy ČsOL v Žatci

Bratře — sestro!

Kladenská župa ČsOL vzdá pomrtný hold prezidentu Osvoboditeli **Tomáši Garyku Masarykovi** dne 14. září t. r. v Lánech, kam je stanoven sjezd celé župy ČsOL. Odjezd ze Žatce dne 14. 9. 1947 o 5.57 hod. V Lánech sraz o 8. hod. před zámekem u strážnice. Zúčastnit se mohou celé rodiny.

V župě ČsOL je všeobecné přesvědčení, že naše Jednota je nejsilnější jednotou v župě. Ovšem — zatím jsme nejsilnější počtem, nikoliv výkonem. A proto apelují na všechny naše členy, aby se do jednoho zúčastnili zájezdu do Lán. Všechny ostatní Jednoty budou zárlivě sřeziti a kontrolovati, jak která Jednota projevila po deseti letech ještě svou oddanost a lásku velikému bratru **Tatěčkovi TGM.**

Bratři v historických krojích legionářských nechť se ihned přihlásí u bratra jednatele (**Alois Hejna, DOV, Žatec**).

Na členské schůzi, konané dne 7. 9. 1947, usnesli se přítomní bratři, že uctí v den 10. výročí úmrtí presidenta TGM jeho nehynoucí a věčně živou památku tím, že věnují jednou provždy každý 10 (deset) Kčs na postavení jezdeckého pomníku TGM v Lánech. Uvědomují Tě, milý bratře (sestro) také o tomto usnesení, které bylo přijato s nadšením a bez debaty, abys také Ty mohl projevit svým příspěvkem svou velikou lásku a úctu prvnímu prezidentu naší milované republiky. Svůj příspěvek odevzdej bratru důvěrníkovi v obci (zatectví členové odevzdají jej přímo br. pokladníkovi ve Stalingradu, br. Svatošovi), který jej složenkou, kterou mu připojujeme, odešle přímo peněžnímu ústavu v Žatci. Jenom prosím, abys neodkládal, neboť příspěvky musí být v neděli odevzdány Společnosti pro postavení pomníku zároveň se seznamem všech dárců.

Dále upozorňuji bratry, že i místní rada osvětová v Žatci chystá důstojné vzpomínkové slavnosti. Sledujte plakáty a projeďte svou účastí, že lásku k svému prezidentu Osvoboditeli dovedete prokázat nejen slovy, ale i skutkem.

Bude-li nám to trochu možné, obstaráme pro všechny účastníky zájezdu stužky s nápisem Žatec a do státní je každý na nádraží neb v Lánech, kde se o ně ovšem musí přihlásiti.

Konečně upozorňuji, že každou první neděli v měsíci koná se pravidelná schůze v hotelu Stalingrad. Zvláštní pozvánky se na tuto pravidelnou schůzi nerozesílají. Nezapomínejte na to a docházejte pilněji do schůzí.

S bratrským pozdravem
Předseda plk. Josef Brixl, v. r.
Jednatel Alois Hejna, v. r.

Vladimír Baťa, Našiměřice 2, p. Olbramovice, hledá své příbuzné Vladimíra a Josefa Kameníka, oba sloužili v zahr. armádě v SSSR.

Různé zprávy

Dobřany. Český národní aeroklub v Dobřanech dovoluje se upřímně pozvati k účasti na slavnostní křest našeho kluzáku na den 21. září t. r. o 10. hod. dop. všechny volyňské Čechy z plzeňského kraje. Podle programu bude uspořádán slavnostní průvod. K jeho srazu sejdou se všichni účastníci o 9. hod. dop. před okresním domem. Žádáme o hojnou účast krojovaných členů, aby byl v rámci naší slavnosti vyzdvížen význam naší práce pro stát a národ. Vzhledem k tomu, že byli pozváni na tuto slavnost i představitelé naší branné moci, prosíme, aby příslušníci našich zahr. armád dostavili se v plné slavnostní výstroji. Těšíme se na hojnou účast a srdečně vás v našem kruhu uvítáme. Letu zdar!

Petrovice. V Petrovích, okr. Ústí n. L., vyhořela zemědělská usedlost, na které byl usídlen vol. Čech pan **Vladimír Miller**. Zůstal nyní úplně bez prostředků, jelikož mu vše shořelo. Zachránili jen holé životy. Velmi dobře se zachoval zdejší ONV v Ústí n. L. Na místě vše vyšetřil a zařídil, postižení obdrželi poukazy na oděv, obuv a prádlo, finanční podporu, dokonce byla provedena peněžní sbírka v jejich prospěch, pan Miller je nyní přesídlen na druhou usedlost v téže obci.

Lanškrounsko. Dne 24. srpna konala se v Lanškrouně schůze, na které byl zvolen církevní výbor pravoslavné církve. Současně bylo překročeno k založení okresní odbočky Svazu Čechů z Volyň, do které se přihlásilo více než 20 členů. Horlivě se o volyňskou věc stará br. **Mastný**, kterému patří vřelé uznání. Přejeme si, aby na ustavující schůzi přijel br. **J. Dušek**, předseda Kruhu přátel volyňských Čechů. Přípravný výbor.

ŽATEC SÍDLEM ŽIVNOSTENSKÉ KOMORY

Žatec (ra). Již dlouhou dobu se jednalo o to, v kterém městě má být zřízena pobočka obchodní a živnostenské komory. Nakonec se rozhodlo jen mezi Žatcem a Chomutovem a rozhodující slovo měl kadaňský ONV, který se rozhodl pro Žatec. Snaha Žatce tedy nevyzněla naprázdno. Mluvil pro ně obchod s chmelem a pak měl přednost také jako středisko volyňských Čechů. S rozhodnutím Kadaně budou jistě spokojeni i v Lounech a Podbořanech, neboť v případě, že by pobočka přišla do jiného místa, musela by se tato dvě města odtrhnout a připojit se ke vzdálenějším místům.

Poděkování. Panu **Josefu Drvotovi**, rolníku v Tvršicích čp. 3 u Žatce, vzdávám tímto jménem celé česácké skupiny chmele v r. 1947 mnoho díky za vzorné ubytování, stravování, milé přijetí a dobré zacházení po celou dobu našeho pobytu u jeho rodiny a přeji jménem svým, jakož i jménem celé skupiny mnoho zdaru v jeho podnikání. — Vám i všem ostatním Vaším příbuzným za všechno děkuje a na shledanou i v příštích letech se těší: **Josef Šedivý** se svou česáckou partou z české Lípy.

Z Babic. Br. **Emil Duha** z Babic poslal nám pro volyňské museum otisk razítek bývalých českých volosti za carského Ruska a svou zásluku doprovodil upřímným a srdečným dopisem. Děkujeme a prosíme ostatní krajany, kteří mají jakékoliv památky z Ruska, které pro ně nemají ceny a mohli by dobře sloužit pro sbírky volyňského musea, aby je zaslali na adresu administrace Věrné stráže.

Malý OZNAMOVATEL

Volyňská rodina v Praze přijme dítě za vlastní ve stáří 1-5 let, nejraději volyňské dítě vdovy nebo nemanželské. O dítě bude dobře postaráno. Značka „Vlastní dítě“ do administrace t. l.

Dítě za vlastní, nejraději chlapce do 14 let přijmou bezdětní manželé. Značka „Nový domov“, do Věrné stráže Žatec.

Dosud neosídlení uchazeči nechť se hlásí na osídlovací komisi min. zem. v Ústí n. L., Moskevská 15, tel. 51, kde je k dispozici asi 10 volných usedlostí, polovina větších, úplně zařízených, krásných, ihned k převzetí, jedna z nich přímo ideoální.

V Petrovích je též asi 20 volných usedlostí s plnou výměrou a asi 50 domků s polmi a možností práce v továrnách na knoflíky a zdrhovadla.

K okamžitému převzetí se nabízí 1 nové hospodářství 6 ha, 1 nové hospodářství 28 ha, 1 starší hospodářství 24 ha a další 4 hospodářství se též uvolní. Zájemci hlase se ihned u pana **Brauna** v Grabsteině a u pana **Heinze** v Chocni 58, u Hrádku n. N.

Kdo má zájem o národní správu nad hotelem v lázních **Darkové** u Fryštátu, nechť se hlásí u styčného důstojníka při ONV ve Fryštátu. Hotel je na pěkném místě a slibuje velmi pěkný prospěch do budoucna.

Čsl. ústav zahraniční, Praha III, Karmelitská 25, sjednal s přísežnými tlumočníky cizích jazyků dohodu, podle které budou doklady reemigrantů překládány za zlevněnou sazbou. Reemigranti, kteří potřebují přeložit své doklady, nechť je zašlou Čsl. ústavu zahraničnímu, Praha III, Karmelitská 25, s poznámkou „Překladačská služba“. — Za min.: **Dr. Wagenknecht v. r.**

Josef Vostrý, nar. r. 1936 v České Kopci, okres Teremno na Volyni a **Bohouš Vostrý** nechť se přihlásí na adresu **Josef Jon, Domina čp. 11, pošta Křimov, okr. Chomutov**.

Kdo by něco věděl o rodině Brynychovů z Vyšegorodku, která se dosud nevrátila (snad někdo z rodiny pana **Šedivého** z Proskurova neb někdo z **Křemence**), nechť to laskavě sdělí **Heleňe Bártové, Všenory 131, p. Dobřichovice**.

Ant. Květ z Dubna, nyní bytem v Hamryčích 209, p. Dešenice, hledá synovce **Vladimíra** a **St. Květa** z obce **Karabyště**.

Josef Sýkora, Čakovice 36, p. Hostka, hledá **Josefa Rutu** z obce **Skobilka**, okres **Horov** na Volyni.

Hledáme

Svaz Čechů z Volyně hledá: Vladimíra Kotouče a Jaroslava Sokola. Jmenování nechť ohlásí ihned svou nynější adresu.

Angelína Halounková ze Zdobunova na Volyni, nyní bytem ve Staré Roli, ul. Letná čp. 470, u Karl. Varů, p. loco, hledá svého syna Alexandra Čížka a sestřenic Boženu Vrabcovou, oba z Ivanovič na Volyni. Kdo má o nich zprávy, nechť je upozorní.

Školní rada Karel Čandl, zemský školní inspektor, Praha III, Sněmovní 1, žádá, aby se mu ohlásili příbuzní

kapitána polské armády p. Mgr. Josefa Jaroše, a to: matka Marie Nováková, dcera Josefa a Františka Balia ve věku 50 let, posledně bydlela v Michně, Václav Novák, rolník ve věku 70 let, Marie Bálíová, roz. Kvapilová, z Českých Hubin, bratranec Jaroslav Balia, nar. v r. 1922, strýc Josef Balia, 55 let, bydlel v Hubínských Budkách, bratranec Ladislav Balia, nar. 1912, bydlel v Sienkiewiczowce, bratranec Josef Balia, nar. r. 1918, bydlel v Hubínských Budkách. — Jestliže některý z jmenovaných osob přijel do Čech, nechť se přihlásí na uvedenou adresu.

Helena Pilná, rolnice, Miřejovice, č. 41, p. Litoměřice, hledá sestru Věru

Maršálkovou neb jejího syna Josefa Maršálka.

Příbuzné po vojínovi inval. Vladimírovi Fialovi, nar. 16. II. 1911, který zemřel v roce 1945, nechť se přihlásí ve vojenské invalidovně Bohosudov, hospodářská správa.

Stěpán Jenč, Bukovice 235, p. Jeseník, hledá Vládu Kováře, který žil v Moštanovce na Volyni a rok před odjezdem do ČSR přesídlil do Krajova.

Vladimír Lhoták, t. č. bytem v Har-tech 33, p. Petřvald na Moravě, pocházející ze Zborova na Volyni, hledá matku Ludmilu Lhotákovou a bratra Mirona Lhotáka z obce Marjanovka, kteří přijeli s transportem z Kopče.

Veškeré stavební práce, plány, rozpočty a odhady provádí

stavitel

Vilém Fuchs

narod. správce Jaroslav Bubník

Telefon 334

Žatec, Oblouková ul. 18

Krajanům z Volyně věrně slouží

Okresní záložna hospodářská v Žatci

Nejmodernější jakostní obuv

veškeré opravy i na počkání

Josef Suchý, Žatec u radnice

Výroba a správkárna obuvi

Nejvyhledávanější společenské
středisko Žatecka

Kavárna „RADNICE“

nájemce J. Jarkovský, ŽATEC

Přesvědčili jste se nákupem u fy

Bohumil Švenda, Žatec

koľoniální obchod nám. Dr. E. Beneše

že je bohatě zásoben, jakostním zbožím?

Vše pro školu a kancelář

Jaroslav Malínek n. s.

Žatec, nám. Dr. E. Beneše, u plynárny

Věrná stráž vychází jednou týdně. Vydává Svaz Čechů z Volyně nákladem vlastním. Odpovědný správce Jaroslav Chudoba. Redakce a administrace: Žatec, nám. Dra E. Beneše 155, telefon 550. Tiskne „Svoboda“, fil. v Žatci, telefon číslo 374. — Používání novinových známek povoleno ředitelstvem pošt a telegramů v Praze, čj. IA-Gre-2372-OB. Dohledací poštovní úřad Žatec. Předplatné na rok 1947 je 120 Kčs. Konto poštovní spořitelny č. 14939 — Okresní záložna hospodářská Žatec.